

Lausunnon antaminen Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksesta

576/10.02.02/2020 [Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaava]

Hallitus § 171

Esittelijä Toimitusjohtaja Suvi Rihtniemi
Valmistelijat Osastonjohtaja Sini Puntanen, p. 040 501 3362,
liikennesuunnittelija Riikka Aaltonen ja
liikennesuunnittelija Janne Markkula

Espoon kaupunki pyytää lausuntoja pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksesta 2.11.2020 mennessä.

Materiaali löytyy osoitteesta: https://www.espoo.fi/fi-FI/Asuminen_ja_ymparisto/Kaavoitus/Yleiskaava/Vireilla_olevat_yleiskaavat/Espoon_pohjois_ja_keskiosien_yleiskaava_722300/Kaavaehdotus.

Tiivistelmä

HSL haluaa nostaa lausunnossaan esiin kaavan kokonaisratkaisun lisäksi erityisesti lähijunaliikenteen varikoihin, liikennöintiin ja kapasiteettiin liittyviä kysymyksiä.

HSL:n näkemyksen mukaan Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaa on kehitetty luonnosvaiheesta kestävämpään suuntaan. Esimerkiksi Espoon keskuksen keskusta-alueen merkintää on rajattu tiiviimmin nykyistä maankäyttöä myötäileväksi. HSL:n luonnosvaiheen lausunto on otettu pääosin hyvin huomioon. Kaavan liikenneselvitykset on päivitetty ehdotusvaiheeseen ja niissä on otettu huomioon seudullinen näkökulma sekä joukkoliikenneyhteyksien että ajoneuvoliikenteen verkon osalta.

HSL pitää ansiokkaana, että Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan ilmastovaikutuksista on laadittu selvitys. Kaavaehdotus sisältää ilmastomuutoksen hillinnän ja sopeutumisen kannalta sekä haasteellisia että hyviä ratkaisuja. Ilmaston kannalta on myönteistä, että aiottu kasvu sijoittuu jo rakennetuille alueille ja keskuksiin sekä joukkoliikenteen solmukohtiin tukeutuen. Myönteistä on myös, että yleiskaavaratkaisu tukee vahvan seudullisen raideliikennejärjestelmän kehittymistä. Ilmaston kannalta on kuitenkin haasteellista, ettei yleiskaava tukeudu kaikilta osin olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen.

Helsingin seudun kuntien yhteistyössä laatimassa MAL 2019 -suunnitelmassa kaava-alue kuuluu suurelta osin uuteen joukkoliikenneinvestointiin kytkeytyvään ensisijaiseen vyöhykkeeseen, jonka laajuus ja joukkoliikenneinvestoinnin laajuus määrittävät tarkemman suunnittelun kautta. Kaavamääräyksen mukaan Histan ja Myntinmäen asema-alueita voidaan lähteä toteuttamaan sen jälkeen, kun raideliikenneyhteydestä ja asemasta on tehty sitova toteuttamispäätös. Tämä kirjaus on HSL:n näkemyksen mukaan hyvä ja linjassa MAL 2019 -suunnitelman kanssa.

Helsinki–Turku-välin nopean junayhteyden (ESA-radan) edellytyksenä on Espoon kaupunkiradan toteuttaminen Kauklahteen asti. Kaupunkiradan jatkon rakentamisesta on sovittu 8.10.2020 allekirjoitetussa MAL-sopimuksessa.

Espoon kaupunginhallituskäsittelyn perusteella osayleiskaavan ehdotukseen lisättiin uusi Varikon selvitystarve -merkintä: Selvitetään pääkaupunkiseudun junaliikenteen tarpeisiin rakennettavan varikon vaihtoehtoisia sijaintipaikkoja sekä Kirkkonummen että Histan suuntiin. HSL pitää hyvänä, että junaliikenteen varikkotarve on tunnistettu. Rantaradan varikkotarve on kiireellinen, eikä mahdollinen Histan suunnan varikko

pysty korvaamaan sitä. HSL pitää tärkeänä, että Rantaradan varikkovaraus mahdollistetaan kaavoituksessa sekä Espoon että Kirkkonummen puolella, kunnes varikon lopullinen sijainti varmistuu.

HSL:n varikko- ja kalustohankinnan valmistelua (VAKAVA-projekti) käsiteltiin HSL:n hallituksessa 6.10.2020 ja junahankinnan käynnistämistä koskevat hankepäätösesitykset siirtyvät hallituksen käsiteltäväksi vuoden 2021 loppuun mennessä. Kalustohankintaa ei voi käynnistää ennen kuin on varmuus ensimmäisestä varikkopaikasta, joten kuntien tulee edistää varikon valmistelua nopealla aikataululla.

HSL korostaa, että liikennöintiratkaisujen suunnittelua täytyy jatkaa ja tarkentaa huomioiden ratakapasiteetti, kalustokierrot ja joukkoliikenteen toimivaltakysymykset. Tulevan ESA-radon kaikkien asemien läheisyydessä tulee olla riittävästi maankäyttöä, jotta junien liikennöinnistä saadaan kustannustehokasta ja kannattavaa lähiliikennettä. Lähijunaliikenteen järjestäminen Histaan asti riippuu siis osin myös muidenkin kuin pääkaupunkiseudun kuntien maankäyttöratkaisuista. Liikennöintiratkaisuihin vaikuttavat merkittävästi joukkoliikenteen toimivaltakysymykset. HSL:n toimivalta ulottuu tällä hetkellä Rantaradalla Siuntioon ja ESA-radon suunnassa vain Kirkkonummelle asti.

Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksen valmisteluaineisto

Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaava on strateginen kaava, joka määrittää yleiskaava-alueen tulevaisuuden kannalta olennaisimmat kehityslinjat ja keskeiset painopisteet. Kaava on ns. kokonaiskaava, jossa käsitellään kaikki asiakokonaisuudet, ja se on laadittu maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamana oikeusvaikutteisena yleiskaavana. Keskustoina Espoon keskuksen lisäksi on osoitettu Länsiradan kehityskäytävälle Hista ja Myntinmäki sekä itäiselle joukkoliikennevyöhykkeelle Viiskorpi ja Kalajärvi. Keskukset sijaitsevat noin viiden kilometrin etäisyydellä toisistaan.

Yleiskaava-alueella asuu nykytilanteessa noin 50 500 asukasta ja siellä on lähes 17 000 työpaikkaa. Yleiskaavan mitoituksessa on varauduttu noin 60 000 uuteen asukkaaseen ja noin 11 000 uuteen työpaikkaan kaavan tavoitevuoteen 2050 mennessä. Näistä Länsiradan kehityskäytävällä varaudutaan noin 30 000 uuden asukkaan lisäykseen ja itäisellä joukkoliikennevyöhykkeellä noin 20 000 uuteen asukkaaseen. Espoon keskuksen kehittäminen merkitsee noin 10 000 uutta asukasta.

Tehokkaimpia maankäytön alueita palvellaan tavoitetilanteessa junilla, pikaraitioteillä ja runkobusseilla. Yleiskaava-alueen ajoneuvoliikenteen verkkoa täydennetään kytkemällä uusien asuinalueiden maankäyttö nykyiseen liikenneverkkoon.

Luonnosvaiheen jälkeen on tehty noin 20 uutta selvitystä ja useita pienempiä tarkasteluja. Kaavaehdotukseen on mm. tarkistettu kaavaluonnoksen keskustatoimintojen merkintöjä, Mynttilän asemaa on siirretty 500 metriä etelämpään ja vaikutusten arviointi päivitetty.

Ehdotus Hallitus päättää antaa Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksesta liitteen mukaisen lausunnon.

Käsittely Osastonjohtaja Sini Puntanen selosti asiaa kokouksessa.

Käsittelyn aikana esittelijä muutti liitteenä esitettyä lausuntoa. Muutokset on huomioitu pöytäkirjassa.

Päätös

Hallitus päätti hyväksyä ehdotuksen yksimielisesti.

Liite

Lausunto Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksesta